

- avagy: mit tehetünk a túl domináns kutyával?

A kutya a fotelban vagy a heverőn, önmagában véve szokványos jelenség, mely a kutyabarátok nagy részét nem hozza ki a sodrából. Nincs is benne semmi különleges, egészen addig, amíg a kutya kedvenc helyét akár gazdája ellenében is megvédi; morog vagy ugat, ahelyett, hogy készségesen átadná helyét. Ebben az esetben bizony meg kell állapítanunk: kedvencünk kissé túlságosan dominánsra sikeredett. Mi a teendő?

A kutya - falkaállat

A kutyafalka életét egy hierarchikus rendszer szabályozza, melyben minden tagnak megvan a maga pontosan meghatározott pozíciója; feladatai és lehetőségei. Van egy kan és egy szuka falkavezér, és alattuk bizonyos rendben a falka többi tagja. Ez a rend nem statikus; a falka tagjai folyamatosan próbálnak a falka hierarchiájában feljebb kerülni, mert a felsőbb pozíciók kellemesebb életkörülményekkel párosulnak. (Ki eheti meg a legjobb falatokat, mert először eszik, kinek lehetnek kölykei, és biztosíthatja fennmaradását, stb.)

A rangsorban felfelé való törekvés azonban nem jelent állandó fizikai összeütközéseket, hiszen ez igen káros volna a falka életképességét tekintve. Egy-egy tekintetváltás vagy morgás teljesen elegendő ahhoz, hogy a riválisok - hosszabb vagy rövidebb időre - elrendezzék problémájukat. Amennyiben testi összeütközésre kerül a sor, úgy az rövid ám igen heves, és az esetek többségében egyetlen egy rövid harc elég ahhoz, hogy a pozícióvita megoldódjék.

A falkában fennálló alá-fölérendeltségi viszonyokat már kölyökkorban megismerik a kutyák. Az öregebb állatok megtanítják a kölyökkel, majd a fiatal állattal, hogyan kell megadnia magát, elfogadni az öregebb vagy rangsorban feljebb álló egyed dominanciáját, és a fiatal állatok az egymással vívott játékos csatározások során megtanulják, miként kell dominanciát kifejezni.

Egyebek között ez az egyik legfontosabb oka annak, hogy kölyköt felelősségteljes, komoly tenyésztő nem ad ki a kezéből 6-9 hetesen, hiszen a kölyök éppen ebben a korban

kezdenek el ismerkedni egyebek között a társas kapcsolatok rejtelveivel. Annak a kölyöknek, akit korán szakítanak ki falkájából, nem lesz lehetősége arra, hogy megismerje a dominanciával kapcsolatos viselkedésformákat, és a falka életét és fennmaradását biztosító rendet, és későbbi kutyákkal történő találkozásai során értetlenül fog állni a többiek jelzései előtt. Nem egyszer éppen ez a kommunikációs hiba az alapja a kutya gyáva vagy agresszív viselkedésének.

A család is falka

A kutyák nem ismerik az egyenjogúság szép ideáját. Ők a falka rendjét ismerik, mert évezredek óta ez a rend az, amely a faj fennmaradását biztosítja. A kutyáknak szükségük van erre az ősi rendre, falkatagként ahhoz vannak hozzászokva, hogy betagolódnak a hierarchiába, ahol világos szabályok és lehetőségek kapcsolódnak egy-egy pozícióhoz.

A gazdának mint falkavezérnek, az első naptól fogva alfa-állatként kell viselkedni, azaz teljesen világossá tenni a szabályokat és lehetőségeket, és azok betartását felügyelni. Sok kutya érzi magát bizonytalannak éppen azért, hogy falkavezérétől nem kap elegendő útmutatást arra vonatkozóan, hogy mik a játékszabályok, nem tudja mit szabad és nem.

Amennyiben a gazda a falkavezér szerepet elhanyagolja, a dominanciára hajlamos állatok átveszik a vezetést, és feljebb helyezkednek a falkában, amit a kedves gazdi sokszor csak akkor vesz észre, amikor a kutyája az alfa-állatnak kijáró előnyöket is kiköveteli magának. Ez tipikusan a fotelból gazdájára morgó kutya esete.

Figyelem! Ilyen esetben a kutya teljesen természetesen viselkedik, a történések teljesen törvényszerűek! A kutya nem magatartászavaros, és agresszív: egyszerűen csak ösztöneinek engedelmeskedett. A falkának - az ő megállapítása szerint - nem volt vezére, ami a falkára nézve végzetes, így hát átvette ő a vezér szerepét, és jogosan követeli a falkavezérnek járó előnyöket.

Az állapot persze mégsem természetes, meg kell hát próbálnunk úrrá lenni a helyzeten, és bebizonyítani ebünknek, hogy alkalmasak vagyunk a vezető pozícióra. Az alfa-pozíció visszaszerzésének útja azonban semmi esetre sem egy alapos verés, pláne nem folyamatosan tartó agresszív viselkedés az állattal szemben. Emlékezzünk; a falka egymás közt sem így oldja meg a problémákat.

A mindennapi élet szabályai

A következő szabályokat praktikus már a kölyökkortól fogva betartani, így biztosíthatjuk, hogy kutyánk teljesen tisztában lesz azzal, hogy a gazda a főnök. Amennyiben a kutyával problémák vannak, úgy legyünk különös tekintettel arra, hogy ezen szabályokat fokozatosan elfogadtassuk kutyánkkal. Mint látható, a módszerek között semmiféle fizikai kényszer vagy lelki dresszúra nem szerepel, úgymond "humanisztikus" módszerekkel is tökéletesen tisztává tehetjük ebünk előtt, hogy ki a főnök. (Ezek a szabályok természetesen egyáltalán nem humanisztikusak, hanem szigorúan a viselkedéskutatás eredményeire támaszkodnak, speciálisan a kutyaalka életéből adaptáltak.)

“ Először a főnök eszik! A séta után hazatérve először Ön ül asztalhoz, és a kutya nem kap az asztalról semmit. Ha a gazda végzett, megeteti kutyáját is. Problémás esetekben jól beválik, ha a kutyának az étel átadása előtt valamilyen egyszerűbb fegyelmező gyakorlatot kell végeznie (pl. ülnie), és csak ennek végrehajtása után kapja meg vacsoráját, nap mint nap.

“ Már kölyökkorban gyakorolni kell, hogy evés közben elvegye a kutya elől a tálat. Ha a kölyök nem morog, tegyen még egy kicsit a táliba, és adja vissza a kicsinek, megdicsérve őt. Ha a kölyök morog, energikusan rázzuk meg kissé a grabancánál fogva, majd mikor megnyugodott, adjuk vissza tálát. Addig gyakoroljunk, amíg a kutya minden körülmények között megengedi, hogy tálát és étkét elvegyük.

“ A gazda határozza meg, hogy mikor kezdődik a játék, és azt is, hogy mikor fejeződik be. Amikor a kölyök játszani hívja, ne játsszon vele minden esetben, néha néha tegyen úgy, mintha észre sem venné. Ha a kölyök túl erőszakossá válnak, szóljon rá erőteljesen: "Nem!", és foglalkozzon tovább valami mással. A játék során, ha a kölyök túl hevesé vagy erőszakossá válik, erősen harap, stb. egyszerűen hagyja abba a játékot, és ne foglalkozzon a kutyával. Amint az megnyugodott, lehet újra játszani, de túlzott erőszakosság esetén azonnal újból abbahagyni. A játékot mindig a gazda fejezi be, legcélszerűbb akkor, amikor a kölyök már fáradni látszik.

Segítség! Kutya a fotelban!

Írta: Administrator

2009. június 30. kedd, 23:13 - Módosítás: 2009. július 03. péntek, 10:02

” Rongyozásnál, huzakodásnál természetesen a kutyának is nyernie kell. Hadd legyen sikerélménye a játékból! Az utolsó alkalommal azonban mindig a gazda viszi el a zsákmányt.

” Fokozatosan szoktassa hozzá a kutyát, hogy a szőrápolást túrnie kell. Finoman, óvatosan, de helyezze a kutyát olyan pozícióba is, hogy a hátán fekvé fésülje. A háton fekvés a has, nyak és a nemi tájék felfedése - a teljes megadás jele a kutyánál. Ebben a pozícióban kedveskedve simogathatjuk kutyánk hasát, lényeg az, hogy engedje magát hátára fektetni, és elernyedjen ebben a pozícióban. Ez a legnagyobb bizalom jele.

” Mindig a gazda megy elől! Ön lép be először a lakásba, és kifelé is Ön megy előre, a lépcsőn, és szűk folyosókon is a vezér megy előre.

” Az alfa-állatnak joga van a többiek helyére feküdni, ülni. Így hát Ön is nyugodtan üljön kutyája kosarába vagy feküdjön sarkába, és ha kutyája túlzottan domináns, természetesen sose engedje ezt fordítva megtörténni.

” Amennyiben a kutya az útban fekszik, ragaszkodjon hozzá minden alkalommal, hogy Ön előtt felkeljen. Tesztelje kutyája viselkedését akkor is, ha átlépi azt; amennyiben a kutya nyugodtan hagyja, úgy megbízik Önben. Dominanciaproblémák alkalmával azonban mindig keltsük fel a kutyát, ha utunkban fekszik.

” Ha szemébe nézünk, várjuk meg, hogy a kutya fordítsa el tekintetét. Nem kell kihívóan néznünk, csak türelmesen. Ezt a gyakorlatot nem szükséges sokat csinálni, egy-egy alkalommal bőven elegendő.

” Hazatértünkör - bármennyire nehéz is - ne mutassuk ki örömünket. A kutyafalkában természetes, hogy a rangsorban lejjebb állók hízelegnek a főnöknek, aki ezt nyugodtan tűri. Tegyük így mi is.

Segítség! Kutya a fotelban!

Írta: Administrator

2009. június 30. kedd, 23:13 - Módosítás: 2009. július 03. péntek, 10:02

Meg kell hagyni: a dominanciaproblémák egyes fajtákban gyakoribbak, más fajtáknál szinte sosem kerülnek elő. Az egyedek vérmérséklete és neveltetése is meghatározó különbségeket eredményez. Mindazonáltal, ha a fenti szabályokat betartjuk, úgy kutyánk számára világosság tesszük, hogy ki a főnök, és ki adja a szabályokat, oly módon, hogy egy ujjal sem bántottuk, és lelki kényszert sem alkalmaztunk. A kutyaiskolába járás, és az ott végzett engedelmisségi gyakorlatok nagyon szépek ugyan, de kutyánkkal a mindennapokban kell együtt élnünk, és ez az együttlét az, amely sokszor eredményesebben, mint a rafinált fegyelmező gyakorlatok, teszi világossá a kutya számára, hogy mi a falka rendje.

K. M.

[Vissza](#)